

การใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ

นางสาว สุนัตรา สินชัยสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-833-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015695

110302980

THE USE OF LIBRARY SERVICES BY STUDENTS OF
ASSUMPTION BUSINESS ADMINISTRATION COLLEGE

Miss Supatra Sinchaisuk

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-833-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ

โดย

นางสาวสุนัตรา สินชัยสุข

ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วนิดา สุรวดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... *วราภรณ์* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยรักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Ab Shu* ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ศวี จันทวิมล)

..... *Ortha Shod* อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วนิดา สุรวดี)

..... *นงลักษณ์* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไหมหน่ายกิจ)

..... *อัสรินทร์* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลย์พร เหมะรัชตะ)

ศูนย์วิทยานิพนธ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สันติรา สันชัยสุข : การใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ
 (THE USE OF LIBRARY SERVICES BY STUDENTS OF ASSUMPTION BUSINESS
 ADMINISTRATION COLLEGE) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. วนิดา สุรวดี, 268 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้บริการห้องสมุด ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการ
 ใช้บริการห้องสมุด ตลอดจนความต้องการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยอัสสัมชัญ
 บริหารธุรกิจ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เคยใช้ห้องสมุดและห้องสมุดที่นักศึกษาใช้บ่อยที่สุดคือ
 สำนักหอสมุดกลาง เพราะสะดวกในการมาใช้และมีสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตามที่ต้องการ นักศึกษาทุกชั้นปีมีความเห็น
 ว่าห้องสมุดมีความสำคัญต่อการศึกษามาก อีกทั้งมีภูมิหลังในการใช้ห้องสมุดโดยเรียนรู้จากโรงเรียนระดับมัธยม
 นักศึกษามีความถี่ในการใช้ห้องสมุด 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ซึ่งช่วงเวลาที่เข้าใช้มากที่สุดคือ ช่วงว่างระหว่าง
 ชั่วโมงเรียนโดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อทำการบ้านหรือรายงาน เพื่ออ่านหนังสือ และเพื่อทบทวน
 รายวิชาที่เรียนตามลำพัง ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่ใช้มากที่สุดคือ หนังสือตำรา ภาษาของสิ่งพิมพ์ที่ใช้มากที่สุดคือ ภาษา
 อังกฤษ นักศึกษาค้นหาสิ่งพิมพ์ที่ต้องการด้วยการใช้บัตรรายการและบัตรบรรณต่าง ๆ ซึ่งผลของการค้นหา
 ส่วนมากได้ บริการที่ใช้มากที่สุดคือ บริการจ่าย-รับ นอกจากนี้ยังพบว่านอกเหนือจากห้องสมุดวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 บริหารธุรกิจ นักศึกษานิยมเข้าไปใช้บริการที่ห้องสมุดวิทยาลัยหรือห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

ปัญหาและอุปสรรคที่นักศึกษาประสบมาก ได้แก่ การมีจำนวนที่นั่งอ่านน้อย เครื่องถ่ายเอกสาร
 มีน้อยทำให้ต้องรอนาน และอัตราค่าปรับหนังสือสำรองแพงไป

ประเภทของทรัพยากรห้องสมุดที่นักศึกษาต้องการใช้มากที่สุดคือ หนังสือตำราภาษาไทยและภาษา
 ต่างประเทศ หนังสือพิมพ์ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ พจนานุกรม หนังสือทั่วไปภาษาไทยและวารสาร
 บันเทิงภาษาไทย สำหรับบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักศึกษาต้องการใช้มากที่สุดคือ บริการถ่ายเอกสาร
 บริการจ่าย-รับ บริการหนังสือสำรองและการรับฝากของที่บริเวณทางเข้า-ออกห้องสมุด นอกจากนี้แล้วบริการ
 และกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องการให้ห้องสมุดจัดเพิ่มขึ้นในระดับมากที่สุดคือ การจัดมุมสบายสำหรับนั่งอ่าน
 หนังสือ การฉายภาพยนตร์ให้ความรู้ในงานอาชีพ การฉายภาพยนตร์สารคดีที่น่าสนใจ การฉายภาพยนตร์
 เสริมหลักสูตร การฉายภาพยนตร์เพื่อความบันเทิง บริการโสตทัศนวัสดุและการจัดบริการฟังเพลง

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
 สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
 ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อผู้จัดทำ
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SUPATRA SINCHAIKUK : THE USE OF LIBRARY SERVICES BY STUDENTS OF ASSUMPTION BUSINESS ADMINISTRATION COLLEGE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. VANIDA SURAVADI, 268 pp.

The purposes of this research were to study the use of library services, problems and the needs for using the library services of undergraduate students of Assumption Business Administration College.

It was concluded that most of the students used the library. The library most used was the Central Library because of its convenient location and availability of materials required. They agreed that the library plays important part in education, and they also had an experience in using the library from secondary school. They visited the library thrice per week during free lecture hours for the purposes of doing homework or reports, reading books and reviewing their lessons. The publication types used most were textbooks and the language of publications used most was English. Card catalogs and index cards were used as a tool for finding materials they needed which appeared to be mostly searched out. The service used most was circulation. Furthermore, it was found that they not only used the Assumption Business Administration College Library, they also preferred using other colleges' or university libraries.

The most common problems that students faced were the insufficient seats, the insufficient photocopying machine and the fines for over-due books were too high.

The publication types needed most by the students were Thai and foreign language textbooks and newspapers, dictionaries, general Thai books and Thai magazines. The services and facilities most needed were photocopying, circulation, reserved books and the deposit at the access areas. Further needed services and activities most were lounges, occupational films, non-fiction films, instructional films, recreational films, audio-visual materials and music.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์วนิดา สุรวดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาด้วยดีตลอดและเนื่องจากทฤษฎีการวิจัยบางส่วนได้รับจากทฤษฎีทฤษฎีการวิจัยของวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ศจี จันทวิมล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไหมหน่ายกิจ และผู้ช่วยศาสตราจารย์วลัยพร เหมะรัชตะ ที่กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ บรรณารักษ์ห้องสมุดวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจที่ให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ตลอดจนนักศึกษาทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ซึ่งให้การสนับสนุนด้านการเงินและกำลังใจ แก่ผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุนัยวิทย์ทรัพย์การ สุนัตรา สิ้นชัยสุข
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
สารบัญแผนผัง	ฏ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
แนวเหตุผล	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2. ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย	12
ความหมายของห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย	12
วัตถุประสงค์และหน้าที่ของห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ...	13
ระบบการบริหารงานของห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย	14
บริการต่าง ๆ ของห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย	16

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
มาตรฐานห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย เฉพาะส่วนที่ เกี่ยวกับงานบริการ	31
วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ	34
ห้องสมุดวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ	39
ประวัติและพัฒนาการ	39
อาคารสถานที่	42
วัตถุประสงค์	48
การบริหารงานและการจัดองค์การ	48
งบประมาณ	50
บุคลากร	52
การจัดการทรัพยากรห้องสมุดและการจัดหมู่หนังสือ	56
ทรัพยากรห้องสมุด	57
บริการต่าง ๆ	58
โครงการพัฒนาของห้องสมุด	63
3. วิธีดำเนินการวิจัย	66
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล	72
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	168
บรรณานุกรม	186

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ	194
ภาคผนวก ข. ครูภัณฑ์ของห้องสมุดวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ	206
ภาคผนวก ค. ระเบียบวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ ว่าด้วยการใช้ห้องสมุด พ.ศ. 2531	210
ภาคผนวก ง. แบบสอบถาม	219
ประวัติผู้เขียน	268

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนนักศึกษาจำแนกตามคณะและเพศ ประจำปีการศึกษา 2530	37
2	จำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ ประจำปีการศึกษา 2530	38
3	สถิติการสั่งซื้อวัสดุการศึกษาแยกตามประเภทของวัสดุ ปีงบประมาณ 2530	51
4	อัตรากำลังของบุคลากรห้องสมุดแยกตามเพศและตำแหน่ง ปีงบประมาณ 2530	52
5	อัตรากำลังของบุคลากรห้องสมุดแยกตามวุฒิและตำแหน่ง ปีงบประมาณ 2530	53
6	อัตรากำลังของบุคลากรห้องสมุดแยกตามตำแหน่งและลักษณะงาน ปีงบประมาณ 2530	54
7	อัตรากำลังของบุคลากรประจำสำนักหอสมุดกลางและบุคลากรประจำ ห้องสมุดสาขา ปีงบประมาณ 2530	55
8	สถิติจำนวนทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด ปีงบประมาณ 2530	57
9	การสุ่มตัวอย่างแบบระบบชนิดแบ่งเป็นชั้นภูมิ	69
10	จำนวนกลุ่มตัวอย่างและจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคณะ และชั้นปีการศึกษา	75
11	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	77
12	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	78
13	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสัญชาติ	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ความเคยใช้และไม่เคยใช้ห้องสมุด	81
15	สาเหตุที่นักศึกษาไม่เคยใช้ห้องสมุด	83
16	ห้องสมุดที่นักศึกษานิยมใช้บ่อยที่สุด	85
17	เหตุผลที่นักศึกษาเลือกใช้นักหอสมุดกลางบ่อยที่สุด	87
18	ความสำคัญของห้องสมุดต่อการศึกษา	89
19	ความรู้เกี่ยวกับห้องสมุดและวิธีใช้ห้องสมุด	90
20	วิธีการเรียนรู้การใช้ห้องสมุด	91
21	แรงจูงใจที่เข้ามาใช้ห้องสมุดและบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด	93
22	ความถี่ในการใช้ห้องสมุด	95
23	ช่วงเวลาที่เข้าใช้ห้องสมุด	97
24	วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด	99
25	การใช้สิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด	103
26	ภาษาของสิ่งพิมพ์ที่ใช้	106
27	วิธีค้นหาสิ่งพิมพ์ของห้องสมุด	108
28	ผลของการค้นหาสิ่งพิมพ์ที่ต้องการ	110
29	การใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด	112
30	ห้องสมุดหรือแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ ที่นักศึกษาเข้าไปใช้บริการ	115
31	ปัญหาด้านอาคารสถานที่ของห้องสมุด	118
32	ปัญหาด้านวัสดุครุภัณฑ์ของห้องสมุด	121
33	ปัญหาด้านทรัพยากรห้องสมุด	124
34	ปัญหาด้านระบบจัดเก็บและคู่มือช่วยค้น	136

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
35	ปัญหาด้านบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด	141
36	ปัญหาด้านบุคลากรห้องสมุด	150
37	ปัญหาด้านระเบียบการใช้ห้องสมุด	152
38	ความต้องการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ	154
39	ความต้องการใช้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องสมุด	158
40	ความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการ และกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากที่จัดอยู่ในปัจจุบัน	162

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การจัดองค์การของวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ	36
2	การใช้สิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด	105
3	การใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด	114
4	ความต้องการใช้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องสมุด	161
5	ความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการและกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากที่จัดอยู่ในปัจจุบัน	164

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนบฝัง

แนบฝังที่		หน้า
1	สำนักหอสมุดกลาง ชั้นที่ 2	44
2	สำนักหอสมุดกลาง ชั้นที่ 3	45
3	ห้องสมุดอัตโนมัติ	46
4	ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย	47

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย